

# Les noves necessitats educatives

## L'educació dels treballadors estrangers

Amb aquestes ratlles, no voldria transmetre al lector una excessiva càrrega de desesperança, però, no tinc més remei que començar amb una advertència preliminar: *parlar de l'educació dels treballadors estrangers extracomunitaris, ara i aquí, és parlar d'insensibilitat política, de manca d'humanitat, de ninguneo... i, en un altre pla, d'elevades dosis de cinisme i d'hipocresia.* I, naturalment, això no ens hauria de sorprendre: en una societat dominada pels valors de l'ostentació del consum, de l'individualisme i de la competència... ¿quines raons poden moure el polític, l'administrador dels recursos educatius o, fins i tot, el tècnic o l'educador professional o voluntari a plantejar-se seriosament la formació d'aquestes persones? Més que mai, hom descobreix, quan s'aproxima al tema que ens ocupa, el relleu

que imprimeix; com ens explica el pedagog P. Freire, no tant l'anàlisi de mètodes i tècniques en si mateixos, sinó el caràcter polític de l'educació, del qual deriva la impossibilitat de la seva neutralitat. Dit d'una altra manera: *parlar de l'educació dels immigrants africans d'arreu de les nostres comarques, per exemple, és parlar, fonamentalment, dels seus drets civils i polítics, dels seus drets humans en general, i, també, de la construcció d'una cultura comunitària de la solidaritat.* I viceversa, plantejar només les qüestions tècnico-pedagògiques com a centre de les intervencions educatives és amagar, darrera d'una pretesa neutralitat, la veritable arrel del problema. Així és com veiem nosaltres el tema.

### L'estat de la qüestió

En l'inevitable camí vers una educació intercultural comencem ja a disposar d'eines de tot tipus per plantejar-nos rigorosament la recerca de models innovadors adequats a la nostra realitat. Treballs com els de Hannoun o Juliano (1), per citar dos molt diferents, o documents de treball més específics (*Educació intercultural: actituds bàsiques*, de F. Carbonell (2), podria ser un bon exemple) són materials que ja circulen, amb una certa fluïdesa, en el món dels professionals. Institucions de primera i segona línia i experiències formatives (3), tant en l'àmbit de la formació dels infants com de la formació de les persones



adultes, dels monitors i líders associatius dels propis col·lectius o dels professionals i voluntaris del treball social mantenen, a les comarques gironines, un treball exemplar. El nombre de seminaris, cursos, conferències i actes diversos, articles, festes, etc. relacionats amb l'educació de les minories ètniques són un indicador d'una sensibilitat digna de millor causa. *L'Informe de Girona* (4) és ja un marc de treball imprescindible aquí i fora d'aquí... En una paraula: a la importància del fet migratori gironí (les xifres absolutes en algun col·lectiu, però, especialment les relatives en el conjunt de la immigració extracomunitària, entre altres factors, ens situen en un terreny molt propici per treballar en la recerca de models d'intervenció) s'ha donat una resposta positiva des dels professionals de la pedagogia i de l'educació social.

*Aquest patrimoni humà i pedagògic, però, no ha merescut encara l'atenció social i política suficient per tal de consolidar allò que, començat des de la precarietat i el voluntarisme militant, representa l'inici del camí «vers una educació en i per a una societat intercultural» com titulava l'Informe de Girona el capítol de la formació.*

I és que, mentre la convivència intercultural sigui el resultat de concepcions culturals assimilacionistes i de polítiques migratòries centrades en el menyspreu de la dignitat de la persona humana, l'educació té molt

poques coses a dir. Mentre que el cinquè aniversari de l'experiència formativa catalana, segurament més reconeguda arreu d'Europa (5), no hagi merescut cap reconeixement ni ajut per part de les nostres autoritats educatives, *l'Informe de Girona* —que tothom ha fet seu i ha elogiat— és lletra més que morta; és la crònica de la doble moral d'un país que amaga la seva incapacitat per construir una societat amb rostre humà.

### Què cal fer?

Ho hem dit al principi i ho repetim ara: cal retornar la categoria de ciutadans a les persones que viuen a cadascun dels nostres pobles i ciutats, amb independència del seu origen, de la seva ètnia, cultura, religió, condició social o qualsevol altra diferència, reconeixent els seus drets civils i polítics i treballant tot el teixit social, des de l'eliminació d'actituds etnocèntriques i el respecte a la diversitat, en la línia de fer de la solidaritat un valor fonamental en la nostra societat. Només així podrem parlar d'una veritable igualtat d'oportunitats i, per tant, de l'inici d'un diàleg educatiu des d'una perspectiva intercultural. La Universitat i el sistema educatiu, la ciutat, els mitjans de comunicació, els poders públics i la societat civil, cadascun de nosaltres ha de comprometre recursos i esforços per tal d'avançar en aquesta línia. Després, els tècnics ja estudiaran mèt-

### Malick, l'afany per aprendre a l'escola Samba Kubaly

Vaig venir a Espanya com a treballador immigrant l'any 1989, cosa normal en la vida.

Quan vaig arribar a aquest país tenia moltes dificultats amb la llengua espanyola i catalana, no tenia feina i molt poc coneixement de la llengua, la cultura... vaig enviar una carta a la família explicant-los que estava en un país molt llunyà i molt diferent d'Àfrica.

Estava molt preocupat per la meua vida. Gràcies a l'Escola Samba Kubally vaig aprendre espanyol i català. Samba Kubally és una escola d'immigrants organitzada per l'associació GRAMC.

Amb la meua experiència vaig conèixer persones que em van ajudar a trobar feina. Mentrestant veia que passaven coses molt estranyes. Era el racisme. Quan jo estava a Àfrica els blancs eren respectats com els altres, en canvi aquí hi ha molts racistes. Contra els negres, però no ho són tots, la majoria són racistes.

Malick Jägana

